

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาพการณ์ของสังคมปัจจุบัน พยาบาลมีบทบาทต่อสังคมเป็นอย่างมาก ไม่เพียงแต่เป็นผู้ให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยในโรงพยาบาลเท่านั้น แต่ยังให้บริการด้านอื่น ๆ อีกมากมาย กินี (Guinee) ได้กล่าวว่าในปัจจุบันพยาบาลมีบทบาทที่ได้รับการยอมรับจากสังคมว่า เป็นวิชาชีพที่รับผิดชอบในการดำรงไว้ซึ่งสุขภาพอนามัยของผู้ป่วยและประชาชน วิชาชีพพยาบาลเป็นบริการที่ไร้ศิลปะและวิทยาศาสตร์เป็นหลักในการให้การพยาบาลผู้ป่วย¹ ดังนั้นผู้ที่ เป็นพยาบาลจะต้องมีความสนใจ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพและจะต้องมีความรู้กว้างขวางสามารถเข้าใจปัญหาของผู้ป่วยทุกคน เพราะว่าผู้ป่วยที่มาโรงพยาบาลแต่ละคนมักจะมีพฤติกรรมที่ไม่เหมือนกัน สมจิต หนูเจริญกุล ได้ให้ความเห็นไว้ว่า "พยาบาลจะต้องรู้จักผู้ป่วยหรือบุคคลที่มารับบริการว่าเป็นใคร ความเจ็บป่วยมีผลอย่างไรกับความสมดุลของร่างกาย อารมณ์ สังคม และเศรษฐกิจ ภาพพยาบาลเข้าใจถึงปัญหาและพฤติกรรมของผู้ป่วยแล้ว พยาบาลก็สามารถให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ"²

ในการให้บริการพยาบาลนั้น นอกเหนือจากผู้ป่วยที่จะเข้ามาพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลแล้ว แผนกที่มีความสำคัญที่ผู้ป่วยแต่ละรายจะต้องผ่านเข้ามาเพื่อที่จะได้รับการตรวจก่อนที่จะเข้าพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล หรือหลังจากออกจากโรงพยาบาลแล้วจะต้องมาติดตามผลการรักษาพยาบาลก็คือ "แผนกผู้ป่วยนอก" ซึ่งเป็นแผนกที่มีปัญหามากในการให้บริการพยาบาล โดยเฉพาะแผนกปัจจุบันพยาบาล ซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของแผนกผู้ป่วยนอกนี้ วิลลี่ (Wylie) กล่าวว่า

¹ Katheleen K. Guinee, The aims and Methods of Nursing Education (New York : The McMillan Company, 1966), p.3.

² สมจิต หนูเจริญกุล, การพยาบาลทางอายุรศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์พระจันทร์, 2510), หน้า 1.

แผนกผู้ป่วยนอกเป็นเหมือนหนึ่งห้อง กับแขกของโรงพยาบาล ซึ่งจะเป็นแหล่งหนึ่งที่จะเป็นที่ติดต่อกันระหว่างผู้คนในชุมชนกับโรงพยาบาล และเป็นแห่งแรกที่จะสร้างความประทับใจให้กับผู้ป่วยและญาติ ถ้าได้รับการบริการที่ดี เช่นเดียวกับร้านค้าที่จะต้องพยายามรักษาลูกค้าให้เป็นที่สูกุศลผู้ที่เดินผ่านเพื่อให้กลับมาซื้อสินค้าที่ร้านนั้น³

ในการปฏิบัติงานในแผนกปัจจุบันของโรงพยาบาลนี้ไม่ทราบนั่งถึงสถานที่ของแผนก แต่จะเน้นถึงการดูแลพยาบาลผู้ป่วยที่มารับความช่วยเหลือทางด้านสุขภาพตลอดจนการสอนและแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนก่อนความเจ็บป่วยตามความเหมาะสม พยาบาลเป็นบุคคลที่มีส่วนในการให้บริการพยาบาลเป็นอันมาก แต่อย่างไรก็ตามในลักษณะการทำงานของแผนกปัจจุบันของโรงพยาบาล พยาบาลคิดแต่เพียงจะช่วยเหลือผู้ป่วยที่มาด้วยอาการฉุกเฉินเท่านั้น แต่ยังไม่ให้ความสนใจต่อผู้ป่วยหรือญาติที่มาขอรับการรักษาที่ไม่รีบด่วนมากนัก ดังจะเห็นได้จาก แมกสเตรวิก (MacStravic) ได้รวบรวมคำวิจารณ์ของผู้ป่วยที่มาตรวจในแผนกปัจจุบันไว้ว่า

โรงพยาบาลไม่ใช่สิ่งที่น่าสนใจนักโดยเฉพาะผู้ป่วยนอกซึ่งมักจะมีผู้ป่วยมาขอรับบริการมากมาย และต้องรอการตรวจเป็นระยะเวลาอันยาวนานภายในห้องที่คับแคบ โดยเฉพาะโรงพยาบาลที่เป็นโรงเรียนแพทย์และผู้ป่วยที่มีปัญหาหลายอย่างจะต้องไปโรงพยาบาลหลายครั้ง เพื่อตรวจในแต่ละอย่าง และมักเกิดปัญหาขึ้นเนื่องจากการรอกายนาน ๆ และผู้ป่วยบางรายไม่สามารถจะตรวจในเวลาที่กำหนดได้ก็จะไปขอรับการตรวจที่หน่วยปัจจุบันของโรงพยาบาลที่เปิดบริการ 24 ชั่วโมง เพราะคิดว่าจะได้รับการตรวจและบริการที่ดีขึ้น แต่กลับต้องรอกายนานเช่นกันและผู้ที่จะได้รับการตรวจอย่างรีบด่วน ก็กลับต้องรอกายนานเช่นเดียวกัน โดยที่พยาบาลที่อยู่ให้บริการตรวจจะให้ความสนใจและอธิบายให้ผู้ป่วยและญาติเข้าใจกลับไม่ได้ทำให้ผู้ป่วยเกิดความไม่เข้าใจและมองว่าตนเองไม่ได้รับการบริการเท่าที่ควร⁴

³Norma A Wylie, "The Design and Development of A Health Sciences Centre," International Journal Nursing Studies, 8(1971), p. 26.

⁴Robin E. MacStravic, "Hospital-Based Ambulatory Care - The Wave of The Future?" Hospital and Health Services Administration, (Winter, 1976), p.60.

เพราะฉะนั้น พยาบาลที่ทำหน้าที่ในหน่วยงานนี้ จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะตัดสินใจกับ เหตุการณ์ฉุกเฉินได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยอาศัยการสังเกตและคาดการณ์เกี่ยวกับอาการของผู้ป่วย ตามความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมา พยาบาลควรมีทักษะในการใช้เครื่องมือ ยา และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ จะช่วยเหลือผู้ป่วยที่ฉุกเฉิน และสิ่งสำคัญคือจะต้องเข้าใจถึงความต้องการและปัญหาของผู้ป่วยที่มารับ บริการตลอดจนญาติที่มาด้วยทั้งทางร่างกายและจิตใจ บอยล์ (Boyle) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า "พยาบาล ที่ทำหน้าที่ในแผนกปัจจุบันพยาบาล จะต้องมีความสามารถในการประเมิน (Assess) สถานะของผู้ป่วย และจะต้องเข้าใจว่าผู้ป่วยแต่ละคนมีปัญหอะไร ทั้งนี้เพื่อช่วยให้อุปการะรักษาที่ถูกต้องต่อไป"⁵ นอกจากนี้พฤติกรรมที่พยาบาลแสดงออกมาในขณะที่ผู้ป่วยหรือญาติมาติดต่อกันมีผลทำให้ผู้ป่วยหรือญาติมีความ เข้าใจผิดและมีทัศนคติในค่านิยมของพยาบาลและการบริการพยาบาลอยู่เสมอ พยาบาลจึงควรที่จะเรียนรู้ เกี่ยวกับพฤติกรรมของคนที่แสดงออกมา กังที แมคไนท์ (McKnight) ได้เสนอแนะไว้ว่า

พฤติกรรมของพยาบาลที่แสดงออกนั้นมีความหมายต่อผู้ป่วยและญาติมาก พฤติกรรมที่แสดงออก ไม่ว่าทาง สีหน้า น้ำเสียง หรือความกระตือรือร้นที่จะให้บริการจะเป็นผลสะท้อนให้ ผู้ป่วยและญาติมีความเข้าใจที่แตกต่างกันออกไป จึงจะทำให้มีผลต่อการให้การพยาบาลต่อผู้ป่วย ด้วย นอกจากนั้นทัศนคติในค่านิยมของพยาบาลที่มีต่อผู้ป่วย เช่น รั้งเกียจผู้ป่วยที่ล้มเหลวจะมีผล ทำให้พยาบาลละเลยหน้าที่ที่ควรกระทำให้กับผู้ป่วย ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียต่อการบริการพยาบาล และทำให้ผู้ป่วยและญาติมองพยาบาลและการพยาบาลในค่านิยมเช่นกัน⁶

สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่พยาบาลควรเรียนรู้และหลีกเลี่ยงมิให้เกิดขึ้น พยาบาลจึงจำเป็นต้องใช้ทักษะ และความรู้ เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์แนวความคิดในการให้การบริการพยาบาลในแผนกปัจจุบัน พยาบาลให้ดีขึ้น นอกเหนือจากที่พยาบาลมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการให้การบริการต่าง ๆ ในสถาน การพยาบาล เช่น การดูแล การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ป่วย ตลอดจนการส่งเสริม

⁵Catherine O. Boyle, "A New Era in Emergency Room," American Journal of Nursing, 72(August, 1972), p. 1397.

⁶Wendy McKnight, "Understanding The Patient in Emergency," The Canadian Nurse. 72(July, 1976), pp. 20 - 22.

สุขภาพของผู้ป่วยและญาติอยู่แล้ว พยาบาลมักจะ เป็นคนแรกที่รับรู้ถึงปัญหาของผู้ป่วยที่เขามารับการ บริการ ซึ่งพยาบาลได้เรียนรู้ถึงปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ พยาบาลก็จะสามารถช่วยเหลือให้ผู้ป่วยได้รับการ ดูแลที่ถูกต้องและรวดเร็วตามสภาพและอาการของผู้ป่วยได้

ปัญหาอีกด้านหนึ่งที่มีจะเกิดขึ้นในแผนกปัจจุบันพยาบาลก็คือ เมื่อเกิดความเจ็บป่วยขึ้น ไม่ว่าจะ จากอุบัติเหตุหรือเกิดความเจ็บป่วยทางกายหรือทางจิต ผู้ป่วยมักจะเกิดความกลัวและกังวลต่อความ เจ็บป่วยที่เกิดขึ้นเป็นอันมาก ความกลัวและความกังวลมีผลทำให้ผู้ป่วยแสดงพฤติกรรม รุนที่ผิดปกติออกมาในรูป ต่าง ๆ กัน และมักจะก่อให้เกิดอุปสรรคในการรักษาพยาบาล ถ้าพยาบาลไม่เข้าใจถึงปัญหา ซอนี้ และใคร่ช่วยให้อุป่วยเข้าใจโดยอธิบายถึงปัญหาที่ก่อให้เกิดความกังวลให้กับผู้ป่วยตลอดจนให้ความ มั่นใจแก่ผู้ป่วยแล้ว ผู้ป่วยก็มักจะให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาลที่ แต่พยาบาลไม่ให้ความสนใจ และเพิกเฉยต่อปัญหานี้ก็จะก่อให้เกิดความไม่เข้าใจเกิดขึ้น ดอดจ์ (Dodge) ได้แสดงให้เห็นว่า "การ ที่ผู้ป่วยเกิดความไม่เข้าใจจะก่อให้เกิดความลำบากในการรักษาพยาบาล และมักจะมีปัญหาทางอารมณ์ เกิดขึ้น ทำให้เกิดความไม่พอใจในการให้การบริการพยาบาล"⁷ เพราะฉะนั้นการให้ความมั่นใจและการ อธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงความเจ็บป่วยที่เขาเป็นอยู่ จะช่วยให้ได้รับความร่วมมือก่อให้เกิดการพยาบาลที่ดี และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อโรงพยาบาลนั้นด้วย

สภาวะความเจ็บป่วยของผู้ป่วยมักจะมีผลกระทบต่อญาติหรือผู้ที่เกี่ยวข้องของอยู่เสมอ ญาติหรือผู้ที่ เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยมักจะเกิดความกลัวและกังวลในอาการของผู้ป่วย และต้องการความสนใจจากพยาบาล ในการที่จะรับรู้อาการของผู้ป่วยตลอดจนการรักษาพยาบาล ความกังวลของญาติผู้ป่วยจะก่อให้เกิดคำถาม และมักจะเกิดพฤติกรรมที่ผิดปกติไป พยาบาลจึงควรที่จะประเมินถึงสภาวะนี้ และควรอธิบายให้ญาติเข้าใจถึงอาการของผู้ป่วย ซึ่ง แมคไนท์ (McKnight) ได้กล่าวว่า "พยาบาลส่วนมากมักจะไม่เห็น ความสำคัญของญาติ แต่กับผู้ป่วยแล้วญาติจะเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของผู้ป่วยที่จะมีผลในการดูแลพยาบาล ถ้าพยาบาลละเลยญาติก็เท่ากับมองข้ามส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของผู้ป่วยไป"⁸

⁷Joan S. Dodge, "What Patient's Should Be Told?" American Journal of Nursing , 72(October, 1972), p. 1852.

⁸McKnight, Op.cit., pp. 21 - 22.

ปัจจุบันนี้จะเห็นได้ว่า ประชาชนคนไทยส่วนใหญ่ให้ความเชื่อถือและไว้วางใจในการรักษาแผนปัจจุบันมากขึ้น ทำให้จำนวนผู้ป่วยตามโรงพยาบาลต่าง ๆ มีมากขึ้น ฟ้า ไก่เขียนวิจารณ์เกี่ยวกับแผนกปัจจุบันพยาบาลไว้ว่า

..เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า หน่วยที่ล้มเหลวและมีปัญหาที่สุดก็คือ หน่วยปัจจุบันพยาบาล เพราะนอกจากต้องทำหน้าที่ตรวจรักษาผู้ป่วยประเภทฉุกเฉินแล้ว ยังเป็นงานซึ่งให้การบริการตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งบางครั้งเกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างแพทย์พยาบาล และผู้ให้บริการในหน่วยนี้ ทำให้เกิดการเข้าใจผิด และได้รับการตำหนิที่เกิน ตลอดจนการแสดงความไม่พอใจจากผู้ป่วยเสมอ และได้กลายเป็นข้อวิจารณ์ในหนังสือพิมพ์เสมอ จนเป็นการเสื่อมเสียชื่อเสียงของโรงพยาบาล ดังนั้นหน่วยปัจจุบันพยาบาลจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และเป็นหน้าเป็นตาของโรงพยาบาลที่เกี่ยวข้อง

ความเข้าใจผิดและเกิดขึ้น ทำให้เกิดความไม่พอใจ เช่น การที่ผู้ป่วยที่ไม่ฉุกเฉินมาตรวจที่แผนกปัจจุบันพยาบาลเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้ป่วยที่ฉุกเฉินบางคนถูกมองข้ามไป ทำให้ผู้ป่วยและญาติมีความรู้สึกไม่พอใจกับการบริการที่ไม่ดี นอกจากนั้นเมื่อผู้ป่วยได้รับการตรวจหรือรอผลการวินิจฉัยอยู่ พยาบาลไม่ได้อธิบายให้ผู้ป่วยและญาติเข้าใจ ทำให้ญาติและผู้ป่วยคิดว่าคนไม่ได้รับการดูแลที่ดีพอ และคำพูดและท่าทางของพยาบาลก็อาจจะ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้

จากปัญหาทั้งกล่าวนี้ ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นเจ้าของหน้าที่ผู้หนึ่งที่ทำงานในหน่วยงานนี้ ได้เห็นปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจผิดหรือความไม่เข้าใจของผู้ป่วยและญาติเกี่ยวกับการให้บริการพยาบาล ตลอดจนทางด้านพยาบาลอาจจะมีข้อบกพร่องโดยที่มองไม่เห็น ซึ่งทำให้เกิดผลเสียต่อการให้บริการพยาบาลได้ ผู้วิจัยต้องการที่จะเห็นหน่วยนี้เป็นหน่วยที่ให้การบริการพยาบาลที่ดีที่สุดและเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วยตลอดจนญาติมากที่สุด จึงต้องการที่จะสำรวจความคิดเห็นของผู้ป่วยตลอดจนญาติที่มีต่อแผนกปัจจุบันพยาบาลนี้ เพื่อนำเอาข้อคิดเห็นจากการวิจัยนี้ไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้ดีขึ้น และช่วยให้การบริการพยาบาลมีประสิทธิภาพที่ดี และเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วยมากที่สุด

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อที่จะสำรวจถึงความคิดเห็นของผู้ป่วยและครอบครัวที่มีต่อการบริการพยาบาลที่ได้รับในแผนกปัจจุบันพยาบาล ของโรงพยาบาลในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อที่จะเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ป่วยและครอบครัวที่มีต่อการบริการพยาบาลของโรงพยาบาลในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ป่วย ซึ่งแยกตามประเภทของผู้ป่วยที่มีต่อการบริการพยาบาล ของโรงพยาบาลในกรุงเทพมหานคร

ปัญหา

1. ความคิดเห็นของผู้ป่วยและครอบครัวที่มีต่อการปฏิบัติงานของพยาบาลในการให้การบริการพยาบาลแตกต่างกันหรือไม่
2. ความคิดเห็นของผู้ป่วยและครอบครัวจำแนกตามชนิดของผู้ป่วยที่มีต่อการปฏิบัติงานของพยาบาลในการให้การบริการพยาบาลแตกต่างกันหรือไม่
3. ข้อคิดเห็นของผู้ป่วยและครอบครัวที่ต้องการจะได้รับการจัดคำให้การบริการของพยาบาลแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้ป่วยและครอบครัวที่มีต่อการปฏิบัติงานของพยาบาลในการให้การบริการพยาบาลไม่แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นของผู้ป่วยและครอบครัวจำแนกตามประเภทของผู้ป่วยที่มีต่อการปฏิบัติงานของพยาบาลในการให้การบริการพยาบาลไม่แตกต่างกัน
3. ข้อคิดเห็นของผู้ป่วยและครอบครัวที่ต้องการจะได้รับการจัดคำให้การบริการของพยาบาลไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้จะสำรวจความคิดเห็นของผู้ป่วยและครอบครัว เฉพาะในแผนกปัจจุบันพยาบาล
ของโรงพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะเป็นโรงพยาบาลที่สังกัดในกรมการแพทย์ เทศบาลกรุงเทพ
มหานคร และทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งจะสุ่มเพียงแห่งหนึ่งโรงพยาบาลเท่านั้น ในที่นี้ใ้สุ่ม
โรงพยาบาลคือ โรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาลวชิระ และโรงพยาบาลรามารักษ์

2. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่นำมาทำการวิจัยครั้งนี้ จะต้อง เป็นผู้ป่วยและครอบครัวของผู้ป่วยที่
เข้ามารับบริการพยาบาลที่แผนกปัจจุบันพยาบาล การสุ่มตัวอย่างจะมุ่งคำนึงถึงความพร้อมของผู้ป่วยและ
ครอบครัวของผู้ป่วยในการตอบประเมินค่าเป็นสำคัญ

3. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะสุ่มจะต้อง เป็นผู้ที่มิอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป แต่จะไม่จำกัดเพศ
ภูมิฐานะ ความรู้ และอื่น ๆ

4. กลุ่มตัวอย่างประชากรจะเป็นผู้ป่วยและครอบครัวที่อยู่ใน 2 ประเภท คือ ประเภททั่วไป
และประเภทอุบัติเหตุ

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัยครั้งนี้อาจจะมีได้เนื่องจาก

1. ทักษะการคิดของผู้ป่วยและครอบครัวของผู้ป่วยที่มีต่อบริการพยาบาลอาจจะมีผลที่ทำให้ความคิดเห็น
ของผู้ป่วยและครอบครัวของผู้ป่วยเปลี่ยนแปลงไปได้
2. ความเจ็บป่วยที่ผู้ป่วยได้รับมีผลทำให้ความคิดเห็นเปลี่ยนแปลงไป
3. สภาพอารมณ์ของผู้ป่วยและครอบครัวในขณะที่ยอมรับคำถามมีผลทำให้ความคิดเห็นเปลี่ยนแปลง
ไป

คำจำกัดความ

ผู้ป่วย หมายถึง ผู้ที่มีความเจ็บป่วยทางกายหรือผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุที่เข้ารับการ
บริการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาล ในที่นี้หมายถึงผู้ที่เข้ามารับการบริการที่แผนกปัจจุบันพยาบาล

ครอบครัว หมายถึง ญาติของผู้ป่วย ไม่ว่าจะเป็น บิดามารดา พี่น้อง หรือผู้ปกครอง
ผู้ป่วย และเป็นผู้นำผู้ป่วยไปรับการรักษา

บริการพยาบาล หมายถึง การให้การดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยโดยพยาบาลให้ตรงกับความต้องการและปัญหาของผู้ป่วยที่มารับบริการ

แผนกปัจจุบันพยาบาล หมายถึง หน่วยหนึ่งของแผนกผู้ป่วยนอก ซึ่งให้บริการผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุผู้ป่วยที่เจ็บป่วยทันทีทันใด ตลอดจนให้บริการแก่ผู้ป่วยทั่วไปที่มีปัญหานอกเวลาทำงาน ซึ่งแผนกนี้จะเปิดบริการตลอด 24 ชั่วโมง

โรงพยาบาลในกรุงเทพมหานคร หมายถึง โรงพยาบาลที่ให้บริการผู้ป่วยซึ่งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ เทศบาลกรุงเทพมหานคร และกรมการแพทย์ ในที่นี้หมายถึง โรงพยาบาลรามธิบดี โรงพยาบาลวชิระ และโรงพยาบาลราชวิถี

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย